

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. c)
Matematică M_mate-info

Varianta 8

Filiera teoretică, profilul real, specializarea matematică-informatică

Filiera vocațională, profilul militar, specializarea matematică-informatică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

5p	1. Arătați că $(\sqrt{5}+1)^2 + (\sqrt{5}-1)^2 = 12$.
5p	2. Calculați produsul $f(1)f(2)f(3)f(4)$, unde $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - 3$.
5p	3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $\log_2(x^2 - 4x + 4) = 0$.
5p	4. Determinați câte numere naturale impare, de trei cifre distincte, se pot forma cu cifrele 2, 3 și 4.
5p	5. În reperul cartezian xOy se consideră punctele $A(1,2)$ și $B(2,3)$. Determinați ecuația dreptei d care trece prin punctul A și este perpendiculară pe dreapta AB .
5p	6. Arătați că $\sin(\pi - x) + \sin(\pi + x) = 0$, pentru orice număr real x .

SoluțiiSubiectul 1

1. $(\sqrt{5}+1)^2 = \sqrt{5}^2 + 2\sqrt{5} + 1 = 6 + 2\sqrt{5}$

$(\sqrt{5}-1)^2 = \sqrt{5}^2 - 2\sqrt{5} + 1 = 6 - 2\sqrt{5}$

$(\sqrt{5}+1)^2 + (\sqrt{5}-1)^2 = 6 + 2\sqrt{5} + 6 - 2\sqrt{5} = 12$

2. Observăm că $f(3) = 0$ deci avem $f(1)f(2)f(3)f(4) = 0$

3. $x^2 - 4x + 4 = 2^0$

$x^2 - 4x + 4 = 1$

$x^2 - 4x + 3 = 0$

care are soluțiile $x_1 = 1$ și $x_2 = 3$

4. Cifra unităților este 3.

Numerele sunt 243 și 423 deci se pot forma două numere.

5. Panta dreptei AB este $m_{AB} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{3-2}{2-1} = 1$

$d \perp AB \Rightarrow m_d \cdot m_{AB} = -1 \Rightarrow m_d = -1$

Pentru a afla ecuația dreptei d se folosește formula $y - y_0 = m(x - x_0)$

In cazul nostru avem:

$y - 2 = -1(x - 1)$

$y - 2 = -x + 1$

$d : x + y - 3 = 0$

6. $\sin(\pi - x) = \sin x$

$\sin(\pi + x) = -\sin x$

$\sin(\pi - x) + \sin(\pi + x) = \sin x - \sin x = 0, \forall x \in R$

SUBIECTUL al II-lea

1. Se consideră matricea $B(x) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & x \\ 0 & 1 & 0 \\ 3x & 0 & 1 \end{pmatrix}$, unde x este număr real.

5p a) Arătați că $\det(B(0)) = 1$.

5p b) Arătați că $B(x) + B(y) = 2B\left(\frac{x+y}{2}\right)$, pentru orice numere reale x și y .

5p c) Determinați numerele reale x pentru care $B(x^2 + 1)B(x) = B(x^2 + x + 1)$.

2. Pe mulțimea numerelor reale se definește legea de compozitie asociativă $x \circ y = \frac{1}{2}(x-3)(y-3) + 3$.

5p a) Arătați că $(-3) \circ 3 = 3$.

5p b) Determinați numerele naturale n pentru care $n \circ n = 11$.

5p c) Calculați $1 \circ 2 \circ 3 \circ \dots \circ 2015$.

Subiectul 2

$$1.a) \det(B(0)) = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 1 + 0 + 0 - 0 - 0 - 0 = 1$$

b)

$$B(x) + B(y) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & x \\ 0 & 1 & 0 \\ 3x & 0 & 1 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 1 & 0 & y \\ 0 & 1 & 0 \\ 3y & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & 0 & x+y \\ 0 & 2 & 0 \\ 3(x+y) & 0 & 2 \end{pmatrix} = 2 \begin{pmatrix} 1 & 0 & \frac{x+y}{2} \\ 0 & 1 & 0 \\ \frac{3(x+y)}{2} & 0 & 1 \end{pmatrix} = 2B\left(\frac{x+y}{2}\right), \forall x, y \in R$$

c)

$$B(x^2 + 1) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & x^2 + 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 3(x^2 + 1) & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$B(x^2 + 1)B(x) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & x^2 + 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 3(x^2 + 1) & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & x \\ 0 & 1 & 0 \\ 3x & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 + 3x(x^2 + 1) & 0 & x^2 + x + 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 3x^2 + 3x + 3 & 0 & 3x(x^2 + 1) + 1 \end{pmatrix}$$

$$B(x^2 + 1)B(x) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & x^2 + 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 3(x^2 + 1) & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & x \\ 0 & 1 & 0 \\ 3x & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 + 3x(x^2 + 1) & 0 & x^2 + x + 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ x^2 + 3x + 1 & 0 & x(x^2 + 1) + 1 \end{pmatrix}$$

$$B(x^2 + x + 1) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & x^2 + x + 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 3(x^2 + x + 1) & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Se obține egalitatea matriceală:

$$\begin{pmatrix} 1+3x(x^2+1) & 0 & x^2+x+1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 3x^2+3x+3 & 0 & 3x(x^2+1)+1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & x^2+x+1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 3(x^2+x+1) & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

De unde obținem ecuația $x(x^2+1)=0$ care are o singură soluție reală $x=0$.

2.a) $(-3) \circ 3 = \frac{1}{2}(-3-3)(3-3)+3 = 0+3=3$

b) $n \circ n = \frac{1}{2}(n-3)^2 + 3$

$$\frac{1}{2}(n-3)^2 + 3 = 11$$

$$(n-3)^2 = 16$$

$$n-3 = \pm 4$$

Se obține o singură soluție număr natural și anume $n=7$.

c) Observăm că $x \circ 3 = 3, \forall x \in R$ și $3 \circ y = 3, \forall y \in R$

$$1 \circ 2 \circ 3 \circ 4 \circ \dots \circ 2015 = \underbrace{1 \circ 2 \circ 3 \circ 4 \circ \dots}_{x} \underbrace{\circ 2015}_{y} = x \circ 3 \circ y = 3$$

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

5p 1. Se consideră funcția $f : (1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{x+2}{x-1}$.   a) Arătați că $f'(x) = -\frac{3}{(x-1)^2}$, $x \in (1, +\infty)$.   b) Arătați că funcția f este convexă pe intervalul $(1, +\infty)$.   c) Determinați coordonatele punctului situat pe graficul funcției f, în care tangenta la graficul funcției f este paralelă cu dreapta de ecuație $y = -3x$.   5p 2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = xe^x$.   a) Arătați că $\int_1^2 f(x) dx = e(e-1)$.   b) Determinați primitiva F a funcției f pentru care $F(1) = 0$.   c) Pentru fiecare număr natural nenul n se consideră numărul $I_n = \int_0^1 x^n f(x) dx$. Arătați că $I_n + (n+1)I_{n-1} = e$, pentru orice număr natural n, $n \geq 2$.

Subiectul 3

1.a) $f'(x) = \left(\frac{x+2}{x-1} \right)' = \frac{(x+2)'(x-1) - (x+2)(x-1)'}{(x-1)^2} = \frac{x-1-x-2}{(x-1)^2} = -\frac{3}{(x-1)^2}, \forall x \in (1, +\infty)$

b) $f''(x) = \left(-\frac{3}{(x-1)^2} \right)' = -3 \left(\frac{1}{(x-1)^2} \right)' = -3(-1) \frac{2(x-1)}{(x-1)^4} = \frac{6}{(x-1)^3} > 0, \forall x \in (1, +\infty)$

deci funcția dată este convexă pe domeniul ei de definiție.

c) Dreapta dată are panta egală cu -3.

Punem condiția $f'(x) = -3$

$$-\frac{3}{(x-1)^2} = -3$$

$$(x-1)^2 = 1$$

$$x-1 = \pm 1$$

Se obține o singură soluție în domeniul de definiție al funcției date și anume $x = 2$.

$$f(2) = 4$$

Punctul de pe grafic este $A(2,4)$.

a) $\int_1^2 \frac{1}{x} f(x) dx = \int_1^2 \frac{1}{x} xe^x dx = \int_1^2 e^x dx = e^x \Big|_1^2 = e^2 - e^1 = e(e-1)$

b) Mulțimea primitivelor funcției f este integrala nedefinită a funcției f .

$$\int f(x) dx = \int xe^x dx = \int x(e^x)' dx = xe^x - \int x'e^x dx = xe^x - e^x + C$$

O primitivă oarecare a funcției f este $F(x) = xe^x - e^x + c$ unde $c \in R$ se obține din condiția $F(1) = 0$.

$$F(1) = c$$

$$\Rightarrow c = 0$$

Primitiva cerută este $F: R \rightarrow R$, $F(x) = e^x(x-1)$

c) $I_n = \int_0^1 x^n f(x) dx = \int_0^1 x^n xe^x dx = \int_0^1 x^{n+1} e^x dx$

$$I_{n-1} = \int_0^1 x^n e^x dx$$

$$I_n = \int_0^1 x^{n+1} e^x dx = \int_0^1 x^{n+1} (e^x)' dx = x^{n+1} e^x \Big|_0^1 - \int_0^1 (x^{n+1})' e^x dx = e - (n+1) \int_0^1 x^n e^x dx = e - (n+1) I_{n-1}$$

$$I_n + (n+1) I_{n-1} = e, \forall n \in N, n \geq 2$$